

Ja,

ik wil

Hoe partners met een eigen
bedrijf samen huwelijksrecht,
samenwerkingsvormen en
beloning kunnen regelen

Concept
© www.flip.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	pagina 3
Informatie	
Rechtsvormen: samen eerlijk delen	4,5
Loon naar werken	8,9
Het juiste huwelijksvermogensrecht bij uw bedrijf	12,13,14
Interviews	
 ‘Als er wat naars gebeurt wil ik niet met lege handen achter blijven’ <i>Minouche van den Berg</i>	6,7
 ‘Met een bedrijf heb je elkaar hard nodig’ <i>Miets Willems</i>	10,11
Meer informatie	15

Opmerking van de redactie

De brochure is vooral geschreven voor de partner van de ondernemer, die in de tekst met u wordt aangesproken. Maar natuurlijk is deze brochure voor beide partners van belang en kan het zijn dat u de tekst vanuit de andere positie moet lezen. De informatie in deze brochure is op een toegankelijke manier gepresenteerd in een populaire, beknopte schrijfwijze. De redactie streeft geen inhoudelijke juridische compleetheid na.

Voorwoord

Afspraken die beiden gelukkig maken

Je gaat trouwen of je bent al getrouwd met een partner met een eigen bedrijf. Je trouwt dan ook een beetje met het bedrijf. Dat heeft consequenties: meewerken, beloning, verdeling van eigendom, winst en het testament moeten dan goed geregeld zijn. Zodat er in de toekomst, en dan vooral bij faillissement, echtscheiding of overlijden, geen onverwachte financiële problemen ontstaan. Een rechtvaardige verdeling is niet alleen van belang voor jezelf, maar ook voor je partner én voor het bedrijf. Een rechtvaardige verdeling zal meestal ook fiscaal voordeel opleveren.

Als je positie binnen het bedrijf verandert of als wet en regelgeving veranderen, is het verstandig om de afspraken aan te passen. Je moet ze eigenlijk elke vijf jaar even afstoffen.

Dat betekent dat je nú keuzes moet maken terwijl je niet in de toekomst kunt kijken. Hoe doe je dat? Daarover gaat deze brochure.

Als je erover nadenkt, neem je in het leven veel beslissingen die meer gebaseerd zijn op waarschijnlijkheid dan op absolute zekerheid. Blijft het bedrijf goed draaien? Zal er niemand vroegtijdig sterven? Is je huwelijk bestand tegen stormen? Natuurlijk hoop je dat alles positief verloopt.

Maar gaat er iets mis, dan is het prettig als je de zaken goed

hebt geregeld. Zoals de arbeidsbeloning en de verdeling van winst en eigendommen. Bij huwelijkse voorwaarden is het van belang dat het verrekenbeding is toegepast en natuurlijk moet je belangrijke zaken notarieel vastleggen.

Is het bij u ook weer tijd om te gaan afstoffen? Doe het in goed overleg en maak afspraken waarvan je beiden beter en gelukkiger wordt!

foto: W. Koning

Willemien Koning-Hoeve
Voorzitter ESF project
'Je verdiende loon'

Rechtsvormen: samen eerlijk delen

Ondernemen doe je alleen of met anderen. Op veel agrarische bedrijven (maar ook in de scheepvaart of recreatie) is die ander de echtgenoot of partner. Bij een eenmanszaak is er formeel maar één ondernemer. Samen ondernemen kan onder meer via een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BV) of een personenvennootschap (maatschap, VOF, CV). Welke keus je maakt, hangt onder andere af van de aard van de onderneming, aansprakelijkheidsrisico's en fiscale aspecten.

Maatschap

Vooral in vrije beroepen, bijvoorbeeld artsen of accountants, is de maatschap populair. Ook in de landbouw kom je de maatschap veel tegen. In een maatschap werken twee of meer personen samen. Ieder brengt arbeid, geld of goederen in. Zowel de winsten als de verliezen worden verdeeld naar rato van ieders inbreng, tenzij andere afspraken zijn gemaakt in het maatschapscontract.

De vennootschap onder firma (VOF)

De VOF maakt, anders dan de maatschap, onderscheid tussen het vennootschapsvermogen en de privé-vermogens van de firmanten. Privé-schuldeisers kunnen zich niet verhalen op het vennootschapsvermogen. Iedere vennoot is bevoegd namens de VOF te handelen. Beperkingen in de vertegenwoordigingsbevoegdheid gelden pas na inschrijving van de VOF bij de Kamer van Koophandel. Ieder van de vennoten is hoofdelijk en persoonlijk aansprakelijk voor alle vennootschapsschulden.

De commanditaire vennootschap (CV)

De commanditaire vennootschap is een bijzondere VOF. De CV kent twee soorten vennoten: beherende en commanditaire vennoten. De beherende vennoot is persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk voor vennootschapsschulden. Dit geldt niet voor de commanditaire vennoot, ook wel stille vennoot genoemd. Deze hoeft niet meer bij te dragen in het verlies dan tot het bedrag dat hij/zij heeft ingebracht. Maar als de commanditaire vennoot zich naar buiten toe gedraagt als een behorend vennoot, wordt deze wel aansprakelijk.

Als ik het niet dacht, dit modderspoor leidt naar een stille vennoot

Eenmanszaak: bedrijf én ondernemer failliet

Als sprake is van een huwelijk in gemeenschap van goederen, dan kan bij een eenmanszaak het aandeel van de niet-ondernemende echtgenoot in de bezittingen verloren gaan. Want de ondernemer is privé aansprakelijk: een schuldeiser kan direct het privé-vermogen van de ondernemer opeisen. Het opstellen van huwelijkse voorwaarden voorkomt dat de privé-bezittingen van de echtgenoot in een faillissement verdwijnen.

De besloten vennootschap (BV)

Je kunt de onderneming ook uitoefenen in de vorm van een BV. De BV is een rechtspersoon. Dat wil onder meer zeggen dat de BV zelf als ondernemer wordt gezien. De 'ondernemer' is in loondienst van zijn BV en is dus geen ondernemer maar werknemer! Hetzelfde geldt voor een meewerkende partner.

Regelingen wijzigen

De wettelijke regelingen van maatschap, VOF, CV en BV wijzigen binnenkort ingrijpend. De maatschap, VOF en CV verdwijnen en in plaats daarvan krijgen we de openbare en niet-openbare (stille) vennootschap. Wanneer de nieuwe regels ingaan en hoe de overgangsregelingen zijn, is nog niet bekend. Het wetsvoorstel wordt binnen afzienbare tijd verwacht.

*Wel zo verstandig:
afspraken over
bevoegdheden
vastleggen in
een maatschaps-/
vennootschapscontract.*

‘Als er wat naars gebeurt wil ik niet met lege handen achter blijven’

‘Het is soms vechten wie op de trekker mag.’ Hier spreekt ondernemer Minouche van den Berg (34). Samen met haar man Leen runt zij een melkveebedrijf. Samen runnen, samen gunnen. Zo is de houding van Minouche samen te vatten. ‘Met een gezamenlijke bedrijfsvoering moet je de zaken voor beiden zeker stellen.’

Minouche woont met haar man en twee jonge kinderen in Leerdam. Met 85 melkkoeien, 65 stuks jongvee en 55 hectare land zijn de dagen goed gevuld. Minouche doet het jongvee en de administratie. Zij is meewerkend partner en werkt zo’n vijftien tot twintig uur per week. Haar man verzorgt de melkkoeien. Najaar 1990. Minouche begint als stagiaire bij melkveehouder Van den Berg. Minouche: ‘Ik kreeg al snel te horen: hé, je gaat wel verdacht vaak bij dezelfde boer langs.’ En dat had haar omgeving goed gezien. Er bloeide iets moois tussen Minouche en Leen.

Ze besloten een nieuw huis te bouwen. Minouche: ‘Toen de bouw was gestart keken we elkaar aan en zeiden: laten we dan ook meteen onze bruiloft gaan regelen. Toen het heikele woord ‘huwelijkse voorwaarden’ werd uitgesproken was het toch even

schrikken. Mijn eerste reactie was: Vertrouw je het niet dan? Denk je dat we niet bij elkaar blijven?'. De schrik maakte al snel plaats voor begrip, dankzij de goede uitleg van de boekhouder en Leen.

Ze trouwden in 1996 en het prille stel sloot in 1996 een man-vrouwmaatschap. In de maatschapsakte is de winstverdeling tussen Minouche en Leen geregeld op basis van het aantal gewerkte uren, waardoor de belasting lager is. Minouche' eigen kapitaal aan goederen staan op haar naam. Dat maakt dat het bedrijf veilig is gesteld. 'En als er iets naars gebeurt ben ik er zeker van dat ik ook mijn deel krijg.'

Gouden regel

Zorg dat je bij alle gesprekken over bedrijfsbeslissingen aanwezig bent, is de gouden regel van Minouche. 'Ik wil dat we allebei honderd procent op de hoogte zijn. Dan blijf je niet alleen goed bij, maar je maakt je ook alle materie sneller eigen. Laatst hadden we een gesprek over de financiering van een mestsilo. De man van de bank vroeg geregeld: snappen jullie het? Ik zag mijn man ja knikken, maar ik snapte er eerst niets van. Ik heb toen om extra uitleg gevraagd.' Dit is iets waar volgens Minouche veel vrouwen wel sterker in mogen worden: meer durf om door te vragen, net zo lang tot je alles snapt.

Afspraken bijhouden

Gemaakte afspraken moet je ook bijhouden. 'Elk jaar zitten we rond de tafel: de boekhouder, mijn man en ik. Want als je niets doet, valt elke aanschaf automatisch onder de noemer gemeen-

schap van goederen. We werken elk jaar de eindrapportage van het boekhoudrapport bij, zodat vaststaat wat ieders persoonlijke bezittingen zijn.'

En heel belangrijk: goed advies mag geld kosten. 'Laat jezelf goed adviseren door een ervaren boekhouder die op de hoogte is van de laatste ontwikkelingen. Al kost dat meer dan een mannetje die het er even bij doet.'

Leen en Minouche met dochteraan de keukentafel. Elk jaar worden de gemaakte afspraken bijgewerkt.

Loon naar werken

Meewerken in het bedrijf van je partner is eerder regel dan uitzondering. Daar is niets mis mee, want ondernemen doe je vaak samen. Maar plukken beide partners er ook de vruchten van? Niet alleen voor een eerlijke beloning, maar ook om bedrijfsmatig de arbeidskosten goed in beeld te krijgen is het verstandig de beloningsafspraken goed te regelen. Voor een 'meewerkende partner' zijn er diverse beloningsvormen.

Meewerkaf trek

De meewerkaf trek is geen directe beloning, maar een belastingvoordeel voor de ondernemer. U kunt echter afspreken dat de besparing direct ten goede komt aan u als meewerkend partner, zodat u toch een beloning ontvangt. De aftrekpost varieert van 1,25% tot 4% en is afhankelijk van de behaalde winst en het aantal meegewerkte uren, wat boven de 525 uur moet liggen. Een goede urenadministratie is daarom noodzakelijk. Het recht op meewerkaf trek geldt alleen als u geen of maximaal € 5.000 arbeidsvergoeding ontvangt. Let op: over deze vergoeding hoeft u geen belasting te betalen, maar de arbeidsvergoeding kan de ondernemer ook niet van de winst aftrekken!

Arbeidsbeloning

Een reële arbeidsvergoeding is mogelijk, ook zonder een dienstbetrekking. Bedraagt de vergoeding ten minste € 5.000, dan mag het bedrijf deze van de winst aftrekken. Over deze inkomsten bent u als meewerkende echtgenoot wel inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen verschuldigd. Werknemerspremies hoeft u niet af te dragen. Maar: bij werkloosheid of arbeidsongeschiktheid heeft u geen recht op een uitkering, tenzij hiervoor een verzekering is afgesloten.

Wanneer man-vrouwfirma?

Voldoet u beiden aan de eisen van het ondernemerschap en voldoet u als partner ook aan het uren criterium, overweeg dan de keuze voor de man-vrouwfirma. Laat uw onderneming dan op beide namen registreren bij de Kamer van Koophandel en de Belastingdienst. Zowel de winsten als de verliezen worden verdeeld naar rato van ieders inbreng, tenzij andere afspraken zijn gemaakt in het maatschapscontract.

Urenadministratie

Het is belangrijk een goede urenadministratie bij te houden. En zorg dat duidelijk is hoe de betaling geschiedt, bijvoorbeeld via overboekingen naar uw rekening of een schulderkenning. Het uren-criterium is:

- er wordt ten minste 1.225 uur per jaar in het bedrijf gewerkt;*
- én dit is minstens 50% van uw totale arbeidstijd.*

Dit laatste geldt niet voor starters. Ook bij zwangerschap gelden speciale regels. Als u niet aan het uren-criterium voldoet, kunt u toch van bepaalde faciliteiten gebruikmaken zoals de stakings- en investeringsaftrek, maar niet van de FOR, zelfstandigenaftrek, spour- en ontwikkelingsaftrek en de meewerkaftrek.

Arbeidsovereenkomst

U kunt ook een arbeidsovereenkomst sluiten. U treedt dan in dienst bij de ondernemer, uw partner dus. Uw salaris wordt belast als inkomsten uit arbeid. De werkgever moet loonbelasting, premie volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet afdragen.

De winst verdelen

Voldoet u beiden aan de eisen van het ondernemerschap, dan komt u in aanmerking voor de zelfstandigen- en de startersaftrek. Ieder van de echtgenoten heeft dan belastbare winst uit eigen onderneming, maar door de winst over twee ondernemers te verdelen, betaalt u minder belasting. De eisen van ondernemerschap zijn te vinden op de site van de Belastingdienst.

*Pluk je beiden
de vruchten van
het bedrijf?
Maak duidelijke
beloningsafspraken.*

‘Met een bedrijf heb je elkaar hard nodig’

Binnen het champignonbedrijf doen Miets en They Willems ieder de werkzaamheden waar ze de meeste feeling mee hebben. Miets wil geen volledige werkweek draaien in het bedrijf. ‘Ik denk dat het voor veel vrouwen goed is iets anders te hebben naast het bedrijf van je man. Dat vermindert ook het risico op bedrijfsblindheid.’

Miets en They telen in het Noord-Limburgse Kessel champignons in acht cellen van 300 m² teeltoppervlakte. Geen groot bedrijf. Toch had het echtpaar de plannen voor een grootschalige uitbreiding vier jaar geleden al in kannen en kruiken. Een leveringbeperking van conservenchampignons gooide roet in het eten: weg afzet. De plannen verdwenen in de ijskast. Toen zo’n twee jaar verder de afzet weer op gang kwam, werden de plannen opnieuw bekeken. Miets: ‘De marges zijn erg klein en aangezien They op zijn zestigste wil stoppen, zou de terugverdientijd te kort zijn. Je praat immers al gauw over een investering van een miljoen euro.’ Hun leeftijd (50-plus) en het gebrek aan opvolging, gaven de doorslag. Ze besloten niet uit te breiden, maar wel te renoveren en het bedrijf up-to-date te houden.

◁ Miets en haar man They, tevreden over de kwaliteit van de champignons. Miets ontvangt een reële arbeidsvergoeding voor haar werk.

Rekenbeding

Vanaf de start van het bedrijf in 1980 hebben They en Miets hun zaken geregeld via een man-vrouwmaatschap. Beiden hebben belastbare winst uit de onderneming, maar door de winst over twee ondernemers te verdelen is de belasting lager. De verdeling is fifty-fifty. Een rechtvaardige verdeling, volgens Miets. 'Gezin en bedrijf kun je niet los zien van elkaar. Als het gezin niet goed draait, werkt dat negatief door op het bedrijf. En omgekeerd.'

Verder wordt jaarlijks het verrekenbeding bijgewerkt. Dit is een afspraak om de inkomsten te delen na aftrek van de huishoudkosten. Alle inkomsten worden vastgesteld: Er is een reële arbeidsvergoeding. 'Alles wat we samen inbrengen wordt bij het bedrijfsinkomen opgeteld. Mijn loon uit werk buitenshuis, de vacatievergoedingen voor bestuurswerk en het bedrijfsinkomen.' Er is geen meewerkaf-trek, waardoor een urenregistratie niet nodig is.

Moeilijk besluit

Een moeilijk, maar chteraf een goed besluit, omdat de prijzen nog verder daalden. 'Nu weten we waar we aan toe zijn.' Bijkomend voordeel: bij een groter bedrijf is een strakke organisatie en structuur nodig. Met een kleiner bedrijf ben je flexibeler.

Weerslag op gezin

'Zo'n keuze neem je samen, want in het bedrijf heb je elkaar hard nodig. Met het uitspreken van 'Ja, ik wil' kies je ook voor het bedrijf', aldus Miets. Daarnaast stap je in de historie van het (familie)bedrijf: de panden of de grond zijn vaak immers van de

ouders geweest, en dan is de emotionele betrokkenheid sterk. Ook andersom is er een sterke band. Resultaten werken door in de thuissituatie. 'Vooral periodes met tegenvallende prijzen, kwaliteit of ziektes zorgen voor stress. Dat heeft z'n weerslag op het gezin.'

Daarom zijn werkzaamheden buitenshuis voor Miets belangrijk. Behalve het oogsten, de boekhouding en het schoonmaakwerk heeft ze bestuurstaken en werkt ze in de zorg. 'Daardoor kan ik ook meer relativeren. Anders zou de wereld voor mij te eng worden. Ik zou me alleen maar een huis-tuin-en-keukenvrouw gaan voelen. En bovendien, als je beiden weinig van je bedrijf komt, loop je het risico op bedrijfsblindheid.'

Miets werk als invalkracht wijkverpleegkundige helpt haar te relativeren. 'Als ik niet van het bedrijf af zou komen, zou mijn wereld te eng worden.'

Miets werkt de administratie bij. Een taak waar ze veel feeling mee heeft en waarmee ze goed op de hoogte blijft van de uitgaven en inkomsten.

Het juiste huwelijksvermogensrecht bij uw bedrijf

De dag van je leven! Op die dag is het moeilijk voor te stellen dat er een kink in de kabel kan komen. Toch strandt één op de drie huwelijken. Ook overlijden of bedrijfsbeëindiging kan een reden zijn om het huwelijkscontract uit de la te halen. Voorkom nog meer narigheid: trouw op huwelijksvoorwaarden. Dit beschermt enerzijds de niet-ondernemende echtgenoot tegen het ondernemersrisico en anderzijds komt de continuïteit van het bedrijf minder snel in gevaar.

Huwelijkse voorwaarden

Bij huwelijksvoorwaarden bepalen beide echtgenoten de inhoud. Van een paar regels kan niet worden afgeweken, omdat die een 'gezinsbescherming' beogen. Zo is altijd de toestemming van beiden vereist voor het verkopen of met hypotheek belasten van de eigen woning. Ook de wederzijdse onderhoudsplicht blijft gelden.

Koude uitsluiting

Koude uitsluiting is een vorm van huwelijksvoorwaarden waarbij geen enkele gemeenschap van goederen bestaat. De echtgenoten hebben hun eigen inkomen en vermogen; de financiële banden zijn minimaal. Doet u de opvoeding en verzorging van uw kinderen? Heeft u hierdoor geen of minder eigen inkomen? Wees dan alert, want behalve dat u zelf geen vermogen opbouwt, deelt u ook niet mee in de vermogensgroei van uw partner.

Beperkte gemeenschap

Bij huwelijksvoorwaarden is een beperkte gemeenschap van goederen mogelijk. De wet noemt de gemeenschappen van 'winst en verlies' en van 'vruchten en inkomsten'. Echtgenoten kunnen ook andere beperkte gemeenschappen creëren, bijvoorbeeld gemeenschap van inboedel of onroerende zaken.

Echtscheiding

Bij echtscheiding zul je altijd samen tot een redelijke regeling moeten komen. Bijvoorbeeld een uitbetaling aan de partner van schulden in termijnen om te voorkomen dat het bedrijf in de financiële problemen raakt. Nadeel is dat als het bedrijf failliet gaat, er vaak geen geld meer over is voor de (ex-)partner.

Verrekenen

Het nadeel van de 'koude uitsluiting' wordt meestal weggenomen door verrekenbedingen toe te voegen. Zo kunt u afspreken de inkomsten van u beiden te delen na aftrek van de huishoudkosten. Dit is het periodiek verrekenbeding. Leg goed vast wat 'inkomsten' zijn, zoals inkomsten uit arbeid, winst uit vermogen of winst uit onderneming.

Vindt de verrekening alleen aan het eind van het huwelijk plaats, dan heet dit een 'finaal verrekenbeding'. Bij overlijden wordt meestal afgerekend als bij een algehele gemeenschap van goederen. Bij echtscheiding wordt dat wat de echtgenoten hebben ingebracht en wat door schenking of erfrecht is gekre-

Overweeg periodiek verrekenbeding

Door periodieke verrekening kunt u tijdens het huwelijk vermogen overhevelen van de een naar de ander, zonder dit als schenking te zien. Dit kan met name van belang zijn bij faillissement van een van de echtgenoten.

De periodieke verrekening wordt vaak vergeten of te duur bevonden. Tijdens de echtscheiding komen de problemen pas aan het licht. De verrekenplicht is immers in stand gebleven. In het ergste geval valt het hele vermogen (inclusief bedrijfsvermogen!) onder de verrekenplicht. Dan heeft de ex recht op de helft van het totale vermogen, waardoor zelfs de bedrijfsvoering in gevaar kan komen. En wat betreft de kosten: deze zijn echt niet hoog als je beseft hoe belangrijk dit is.

gen meestal van verrekening uitgesloten. Vaak wordt zowel een periodiek als een finaal verrekenbeding opgenomen.

Een standaard verrekening is meestal goedkoper dan een complexere verrekening. Maar het is geen goede besparing. Het belang van een verrekenbeding is te groot!

Rekenvoorbeelden periodiek rekenbeding

Onderstaande voorbeelden laten zien dat de partner met het periode rekenbeding meer geld overhoudt dan wanneer het verrekenbeding niet is toegepast. De situatie is: koude uitsluiting en kosten huishouding naar evenredigheid verdelen.

Voorbeeld 1 (bedragen in euro's):

Inkomsten ondernemer	40.000
Inkomsten partner	<u>20.000 +</u>
Samen	60.000
Kosten huishouding	30.000

geen verrekenbeding

Inkomsten ondernemer	40.000
Aandeel in de kosten huishouding	<u>20.000 -</u>
Ondernemer houdt over	20.000

Inkomsten partner	20.000
Aandeel in de kosten huishouding	<u>10.000 -</u>
Partner houdt over	10.000

periodiek verrekenbeding

Inkomsten ondernemer	40.000
Inkomsten partner	<u>20.000 +</u>
Samen	60.000
Kosten huishouding	<u>30.000 -</u>
Resteert	30.000

Ondernemer en partner houden beide over 15.000

Voorbeeld 2:

Inkomsten ondernemer	40.000
Inkomsten partner	<u>nihil +</u>
Samen	40.000
Kosten huishouding	30.000

geen verrekenbeding

Inkomsten ondernemer	40.000
Aandeel in de kosten huishouding	<u>30.000 -</u>
Ondernemer houdt over	10.000

Inkomsten partner	nihil
Aandeel in de kosten huishouding	<u>nihil -</u>
Partner houdt over	nihil

periodiek verrekenbeding

Inkomsten ondernemer	40.000
Inkomsten partner	<u>nihil +</u>
Samen	40.000
Kosten huishouding	<u>30.000 -</u>
Resteert	10.000

Ondernemer en partner houden beide over 5.000

Meer informatie

Veel organisaties kunnen u adviseren en begeleiden bij de financiële situatie van meewerkende partners. Zoals: Accountants, boekhouders, banken, ZLTO-Advies, LTO Noord projecten, Arvalis van de LLTB, advocaat, notaris, belastingdienst, Kamer van Koophandel in uw regio, MKB Adviseurs, NAJK, FNV zelfstandige bondgenoten. Kijk ook op: www.jeverdiendeloon.nl

Themabrochures

Binnen *Je Verdiende Loon* zijn vier themabrochures verschenen. Naast *Ja, ik wil* zijn dat:

- Samen aan het roer, over ondernemen en het lezen van een accountantsrapport
- Een appeltje voor de dorst, over pensioenopbouw, sociale zekerheid, erfrecht en schenkingsrecht
- Het loopt in de miljoenen, over financiering en vermogensopbouw.

De brochures zijn gratis.
Bestellen kan bij:

ZLTO Vrouw&Bedrijf
Gera van Happen
T (013) 583 65 83
E: gvhapp@zlto.nl

LTO Noord Vrouw&Bedrijf
Marianne Eringa
T: (0512) 30 50 00
E: meringa@ltonoord.nl

LLTB Vrouw&Bedrijf
Jacqueline Peeters
T: (0475) 38 18 02
E: jpeeters@lltb.nl

Colofon

Concept en samenstelling: Roodbont Communicatie en Uitgeverij, Zutphen.
Redactie: Marijke van Oostende, Ton van Schie, Roodbont. Ellen Kok, ?Kok-Consult!. Met bijdragen van: Judith Guichelaar, Gibo Groep Accountants en Adviseurs. Fotografie: Willem Hissink, tenzij anders vermeld. Vormgeving en illustraties: Studio Flip - www.flip.nl. Tekstredactie: Tekstbureau Regelwerk.

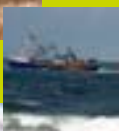
Je Verdiende Loon is tot stand gekomen met financiële bijdragen van de EU, Rabobank Groep, Gibo Groep, Ministerie van LNV, Roodbont Uitgeverij, De provincies Groningen, Friesland, Limburg, Utrecht, Overijssel, Noord Holland, Gelderland, Flevoland, Limburg.

De commissie Vrouw&Bedrijf van LTO-Nederland heeft het project *Je Verdiende Loon* opgezet.

www.roodbont.nl

© Roodbont B.V., november 2006

*'Als er iets naars
gebeurt ben ik er
zeker van dat ik
ook mijn deel krijg.
Ik blijf niet met lege
handen achter.'*

Ondernemen doe je alleen of met anderen. In veel bedrijven, bijvoorbeeld in de land- en tuinbouw, scheepvaart, recreatie en in de advieswereld, is die ander vaak de echtgenoot of partner. Meewerken in het bedrijf van de partner is daar eerder regel dan uitzondering. Hier is niets mis mee, want ondernemen doe je per slot van rekening vaak samen. Maar pluk je er ook beiden de vruchten van?

Als de zaken voorspoedig gaan, kunnen bomen tot in de hemel groeien. Maar wat als er een kink in de kabel komt: een scheiding, overlijden of faillissement? Hebben u en uw partner zaken als beloning, verdeling van winst, verlies en eigendom en het testament dan wel écht goed geregeld?

Een rechtvaardige verdeling is van belang voor zowel ondernemer als partner. Voor het bedrijf levert zo'n verdeling meestal fiscaal voordeel op. Maak daarom in goed overleg duidelijke afspraken. Regel de zaken op tijd.

Ja, ik wil gaat in op hoe je kunt komen tot een rechtvaardige verdeling en tot beloningsafspraken. Ook behandelt Ja, ik wil in korte lijnen het huwelijksvermogensrecht. Want trouwen doe je eigenlijk ook een beetje met het bedrijf.